

Perspectiefnota 2012

Verleden

Politiek is niet voor bange mensen, maar ook niet voor kortzichtige mensen. Ingrijpende besluiten vragen durf, maar ook wijsheid.

In 2011 hebben we, in aanloop naar de begrotingsbehandeling, besloten verdere ombuigingen van 1,2 miljoen euro uit te stellen tot we beter in beeld hadden wat er op ons afkwam: de ontwikkeling van het gemeentefonds, grondexploitaties en bijvoorbeeld de Cultuurvisie. Het in beeld brengen van de grondexploitaties, als antwoord op onze motie in juni vorig jaar, behelsde een paar A4tjes, die ons als raad niet echt in staat stelde aan de knoppen te draaien. We betreuren dat extra, omdat we daarmee tijd verloren hebben en we nu zien, dat de verliezen behoorlijk opgelopen zijn.

Jaarstukken

De jaarstukken over 2011 zijn duidelijk en geven een goed beeld van de financiële en beleidsmatige stand van zaken over 2011. Met name op de paragrafen Grondexploitaties en Weerstandsvermogen is sterke uitbreiding en verbetering zichtbaar. Tegelijk gaan de ontwikkelingen bijna sneller dan het geluid. Zaken, waar we in november 2011 nog vanuit gingen (denk aan de decentralisaties) zijn door de val van het kabinet onzeker geworden.

Grondexploitaties

Alhoewel de 'gewone' bedrijfsvoering een positief exploitatieresultaat opleverde, sloegen de tegenvallers op de grondexploitaties grote gaten. De cijfers zijn bekend en maken de grondexploitaties van melkkoe tot zorgenkind:

Een waardedaling van miljoenen met de wetenschap, dat de markt nog niet lijkt aan te trekken en er dus nog grote risico's in de toekomst liggen, extra voorzieningen van 25 miljoen, de cijfers spreken crisistaal.

Raadsopdrachten

Spannend wordt de uitkomst van de Cultuurvisie, maar wat ons betreft ook Mobiliteit: de raadsopdracht is erop gericht de kadernota Infrastructuur concreter uit te werken, maar veel hangt af van ontwikkelingen bij de A15 en A27:

Aangezien uit de Gorcumse meetlat blijkt, dat de verkeerssituatie en doorstroming als grootste problemen op stadsniveau worden ervaren, willen wij het College oproepen ondanks de financieel moeilijke tijden niet te volstaan met een fietsplan en inventarisaties, maar te blijven plannen voor structurele verbetering van bovengenoemde problemen. Wat ons betreft blijft het Infracfonds van 3,7 miljoen dus buiten schot in de bezuinigingen, we gaan dat nog hard nodig hebben.

Werkgelegenheid

We hebben met veel interesse de werkgelegenheidscijfers bekeken, vanuit het idee, dat de recessie zich ook op dat terrein zou kunnen gaan manifesteren, maar die cijfers zien er goed uit: een toename van 800 banen, met wel als zorgenkind de banen in het winkelbestand: die nemen met 5% af.

Heden

Samen met de grexen is de schuldpositie een belangrijke risicofactor. Het getuigt van regie, dat er een goede spreiding van renterisico's nagestreefd wordt om zo de kosten te drukken.

Niettemin vinden wij **afbouw van de schulden** wel noodzakelijk.

Om een idee te geven:

per inwoner bedraagt de schuld € 5400,- landelijk ligt dat de helft lager. De garantstellingen bedragen per inwoner € 9600,- (332mln). Het eigen vermogen per inwoner van € 675,- steekt dan wat mager af:

Het college heeft de BNG adviezen tot aanscherping van nieuw te verstrekken garantiestellingen in de toekomstige kaderstelling overgenomen. Dit moet leiden tot daling van de garantstellingen.

Onze fractie kijkt uit naar de vernieuwde kaderstelling garanties.

De actuele stand van zaken is dat er boven op AHAD II nog eens minimaal 3.65 miljoen omgebogen moet gaan worden. Relatief gezien hoge schulden, hoge garantstellingen en uitgeputte reserves.

Hoe verder ? We mogen best hopen op betere tijden, maar moeten Gorinchem tegelijk voorbereiden op slechtere! Verder bezuinigen om de buffers weer op te bouwen. Kaasschaven kan nog op enkele plaatsen van toepassing zijn, maar ingrijpende keuzes worden ook gevraagd.

Toekomst

We staan voor een noodzakelijke omslag in denken en doen.

Minder overheid, meer verantwoordelijkheid bij mensen zelf. Gedwongen door de financiële omstandigheden én het besef, dat de verzorgingsstaat niet overeind te houden is.

Geen overheid meer die voor alles zorgt, maar wat ons betreft wel één die een schild blijft voor wie het (tijdelijk) niet zelf kan. De bezuinigingen gaan iedereen raken. We willen niet doen als of dit alleen maar kansen biedt. Toch kan een terugtrekkende overheid meer ruimte geven voor eigen initiatief en de kracht en vindingrijkheid die in de samenleving aanwezig is. We kunnen daarom goed uit de voeten met de 'rode draden' zoals in de bijlage van het raadsvoorstel 'Van visie naar keuzes'

De bijeenkomsten over visievorming en bezuinigen waren wat onze fractie betreft uitermate doeltreffend: geen lokkende vergezichten, waar we nu geen geld voor hebben (alhoewel ik denk dat het enorme platte dak van de brandweerkazerne in de toekomst goed gepland kan worden met zonnepanelen) geen luchtfrictie tegen beter weten in. Maar prima opzet en overzichtelijke informatie, waardoor we al discussiërend met elkaar een heel eind zijn gekomen. Complimenten voor de ambtenaren, die dat in korte tijd zo helder hebben weten te maken.

Lijst AHAD 3

Alhoewel we gebruik hebben gemaakt van de gelegenheid om inbreng te leveren tijdens de visiebijeenkomsten, lijkt het ons goed, dat nu publiek kort opnieuw te doen: mensen hebben er recht op te weten welke keuzes we maken en waarom.

Een paar belangrijke uitgangspunten zijn:

- wat is noodzakelijk, nuttig of aangenaam
- doelmatigheid en effectiviteit (wordt de doelgroep bereikt)
- van ruimhartig naar strikt nodig
- educatiefactor voor jongeren bij sport en cultuur

WMO: het rekenkamerrapport geeft aan, dat Gorcum ruimhartig beleid heeft gevoerd.

Dat is mooi in tijden dat dit financieel ook kan, maar biedt dus ruimte tot versoering in krappere tijden: kijken naar efficiency en maatwerk voor de mensen die het echt nodig hebben.

Minimabeleid: hier geldt eigenlijk hetzelfde als bij WMO, evt Gorcum pas ?

Klussendienst: lijkt ons effectief en niet het bedrag dat zwaar weegt: wel kijken naar mogelijkheden van afbouw bijdrage gemeente

Maatschappelijk werk: hier bepleiten we voorzichtigheid: betreft de meest kwetsbaren. Daarom onderzoek afwachten

Peuterspeelzalen: rijksnormering prima, terwijl VVE voor doelgroepen behouden blijft.

Schoolzwemmen: ouders zijn verantwoordelijk, maar we vrezen toch voor deze bezuiniging: als er een kind verdrinkt omdat het geen diploma heeft kunnen halen, vallen we straks over elkaar heen. Staat het bedrag in verhouding en wat gaat het voor het Cariba bad betekenen ? We besteden veel geld en energie aan veiligheid (in het verkeer, cameratoezicht etc.) in dit kader vinden wij verdrinkingspreventie voor onze kinderen goed passen. We dienen daarom de volgende motie in:

De raad van de gemeente Gorinchem, in vergadering bijeen op 5 juli 2012,

Gelezen het raadsvoorstel 2012-854 en bijlage AHAD 3 voorstellen

Overwegende dat Gorinchem een waterrijke stad is en het risico op verdrinking door zwemles beperkt kan worden,

Overwegende dat, hoewel het in de eerste plaats een verantwoording van ouders is om kinderen op zwemles te doen, er omstandigheden kunnen zijn, die maken dat ouders deze verantwoording niet (kunnen) nemen;

Overwegende dat het college veel in het werk stelt de veiligheid van haar inwoners te bevorderen,

Overwegende dat de bezuiniging op schoolzwemmen 1% van de bezuinigingstaakstelling bedraagt,

Verzoekt het college:

Het schoolzwemmen te behouden;

Ons inziens kunnen grote bezuinigingen behaald worden op de **leefgebieden Cultuur en Welzijn**. De cultuurvisie zal worden afgewacht, maar daar zijn wij niet optimistisch over: we vragen ons af of de vergezichten die daar werden voorgehouden, wel echt ingevuld kunnen gaan worden. Wat ons betreft zal in deze sector de gemeentelijke bijdrage stevig teruggeschroeft moeten worden: onderwijs en zorg gaan voor.

Op het gebied van **welzijn** hebben we de indruk dat m.n bij voorheen Arkelstad veranderingen zullen moeten plaatsvinden: geen breed opgetuigde organisatie, maar een slanke, doelgerichte werkwijze, die bewezen effectief is. Wat dat betreft springt The Mall eruit: effectief, meer dan 25% eigen fondsen, actieve en gemotiveerde vrijwilligers. Een bezuiniging van 50% zou het einde betekenen, terwijl deze werkwijze nu juist goed in de lijn ligt van wat we bij de visiebijeenkomsten geformuleerd hebben. Vraag bij deze bezuiniging is ook, wanneer deze in zal gaan. Tot nu toe is uitgegaan van 100.000 euro kaasschaven in 2013. Zelfs als de nu voorgestelde bezuiniging pas in 2014 in zou gaan, wordt het lastig voor beide instellingen. We lopen het risico dat de infrastructuur van het jongerenwelzijnswerk wegbezuinigd is als in 2015 de jeugdzorg naar de gemeenten komt. Daarom dienen we de volgende motie in:

De raad van de gemeente Gorinchem in vergadering bijeen op 5 juli 2012

Gelezen hebbend de voorstellen voor bezuinigingen op Welzijn in AHAD 3

Overwegende dat doelstelling voor Staerk en The Mall gericht is op het uitvoeren van de kerntaken van jeugd welzijnswerk ;

Overwegende dat een bezuiniging van 50% fors is en wel eens het einde zou kunnen betekenen van het jeugd welzijnswerk ;

Overwegende dat in 2015 de wettelijke taken en budgetten voor de jeugdzorg naar de gemeente komen ;

Overwegende dat het goed zou zijn de infrastructuur, die er nu is, in de kern te behouden tot die tijd ;

Verzoekt het college te bezien of er een overlevingsscenario opgesteld kan worden, waarbij de minimale structuur nodig voor de kerntaken van het jeugd welzijnswerk (opbouwwerk, ambulante jongerenwerk, straat coaches) in stand gehouden kan worden tot 2015

Home Start lijkt ons een voorbeeld van een bezuiniging die wel eens meer zou kunnen kosten dan ze opbrengt en heeft dus niet onze voorkeur. Een quick scan naar de effectiviteit is wenselijk. Met enige aarzeling kunnen we meegaan in het voorstel om te bezuinigen op **onderhoud van wegen**. Scherp opletten of de veiligheid niet in de knel komt en er geen effecten zijn, die later veel geld gaan kosten. Dit principe geldt wat ons betreft voor alle bezuinigingen op onderhoud.

Bibliotheek: mikken op behoud van de licentie vanwege educatieve aspect. (ter vergelijking: Tiel geeft 8 ton uit voor de bibliotheek, wij willen van 6 naar 3,5 ton)

Natuurcentrum: ook hier aarzelen we vanwege educatiefactor.

OZB: vanwege de verhoging vorig jaar en de algemeen stijgende lastendruk willen we nu terughoudend zijn om de OZB te verhogen. Het idee om een deel van de ruimte tijdelijk te gebruiken om inlooptijd voor de bezuinigingen te creëren spreekt ons aan, maar eerst moeten we stevig hervormen. Verder moet de buffer blijven om nog slechtere tijden op te kunnen vangen.

Reclamebelasting: t.o van de precario is dit eerlijker over ondernemer verdeeld en goed dat het ook weer naar hen terugvloeit: dit levert indirect een voordeel voor de gemeente op. Goed vinden we de tarief differentiatie op oppervlak, locatie en duur uiting.

Visie

Om tot goede plannen te komen, moeten we een heldere visie op de stad hebben. Maar ook zicht op trends en ontwikkelingen. Hierbij is het recente woningmarkt onderzoek erg interessant. Een forse vergrijzing, samen met de uitstaande woningbouwplannen en grondexploitaties bedrijventerreinen, maken het werven van jongeren nodig. Zij zullen de banen, die er gaan vrijkomen, moeten gaan opvullen. Het onderzoek geeft aan dat de meeste nieuwkomers in de leeftijdscategorie zitten van 20 t/m 35jr. Deze nieuwkomers worden nauwelijks getrokken door het cultuuraanbod maar wel door het onderwijs aanbod!

Als we dan ook weten dat er jaarlijks een tekort in onze regio is van 400 MBOers, vooral in de sectoren techniek en zorg, lijkt het ons voor de hand liggen daarin te gaan investeren. Daarom pleiten wij voor

plannen, die versterking van het onderwijs, in samenwerking met het bedrijfsleven en zorginstellingen bewerkstelligen.

Dit alles vraagt durf en wijsheid, die we u dan ook toewensen.